

раком, а потім намагатися з лишком відшкодувати витрачені кошти. Проблемою є також недопущення інтернів до операцій, причиною чого є небажання вирощувати конкурентів та тіньові платежі від пацієнтів. Кожне з цих питань є самостійним і потребує окремого аналізу.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

*Г. Ю. Дарнопих, кандидат економічних наук, доцент
Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

Стратегія забезпечення безпеки людського розвитку включає не тільки створення ефективного механізму захисту інтересів держави, суспільства і особи на основі нової якості управлінських рішень, а й системне формування нової моделі розвитку людини, що відповідає принципам соціально орієнтованої ринкової економіки.

Сучасна світова економічна криза показала, що стратегія розвитку, орієнтована на постійне зростання споживання, не має перспективи. Загальновідомий факт — якщо б весь світ вийшов на сучасний рівень споживання США, то доступних ресурсів при нинішньому характері їх використання вистачило б лише на декілька років. До того ж і в самих країнах «золотого мільярда» високий рівень споживання, як показує практика, не гарантує стабільності і безконфліктного існування.

Помилкові стереотипи і цінності, сформовані сучасною ринковою економікою споживання, розрив зв'язків між суспільно корисною діяльністю і рівнем життя розбещують не тільки окремих індивідів, а й цілі суспільства, породжують спотворені потреби та духовну злиденність.

Тому в новій моделі людського розвитку, яка повинна формуватися, провідна роль відводиться гуманітарним складовим людського характеру й поведінки, креативному потенціалу людини. Йдеться, зокрема, про інститути соціалізації людини — починаючи з її формування в родині і закінчуючи трудовим колективом, громадською організацією або іншими співтовариствами.

У соціально орієнтованої ринкової моделі лише тоді є перспектива, коли креативність дій людини буде спрямована на основі саме соціогуманітарних складових. Крім того, на думку В. Гейця, за таких умов навіть можна вирішити існуючі суперечності без зайвих серйозних конфліктів.

Тому сьогодні, на думку вчених, у наших українських реаліях категорично неприпустимо провокувати речі, пов'язані з надмірним стимулюванням внутрішнього споживчого попиту, оскільки в нинішніх умовах він активно сприятиме інфляції (особливо коли потенційний ВВП фактично дорівнює реальному ВВП). За таких обставин доцільно шукати можливі шляхи стимулювання інвестиційного попиту, враховуючи, що на кожний відсоток зростання ВВП потрібно забезпечувати не менше 2,5–3 % збільшення капіталовкладень.

Важливим завданням у розбудові соціальної економіки є приведення у відповідність рівнів економічного і соціального розвитку. Якоюсь мірою для цього знадобиться більш виважена соціальна політика з її концентрацією на тих верствах населення, хто реально потребує допомоги. Але найголовніше в протилежному — досягти потрібного соціального ефекту від економічного розвитку: послідовного збільшення доходів працюючих, наповнення бюджету, запобігання отримання монопольних надприбутків, «вимивання» доходів у тих, хто безпосередньо створює національне багатство, розширення можливостей для прибуткової діяльності малого і середнього бізнесу.

Роль останнього суттєво зростає у міру актуалізації державно-приватного партнерства. Держава, навіть у разі забезпечення головних макроекономічних пропорцій, на сьогодні не має необхідних ресурсів для повноцінної самостійної реалізації навіть найбільш актуальних інвестиційних завдань. Тому пошук механізмів і стимулів для кардинальної активізації державно-приватного партнерства — один із найактуальніших теперішніх викликів.

Аналізуючи роль держави в контексті створення нової моделі людського розвитку, слід зазначити, що держава насамперед відповідає за формування людини як суб'єкта на ринку праці. Вона бере на себе величезний тягар і відповідальність, аби вивести людину в економічне життя, на ринок праці, де вона повинна працювати. Отже, держава виступає мотиватором і розповсюджувачем цінностей, які в майбутньому мають зробити її дійсно соціальною. І ця місія повинна відбуватися безперервно — від шкільної освіти, де проходить перший професійний відбір, і потім протягом усього життя людини (з неодноразовою професійною перепідготовкою). У цьому аспекті дуже важливо постійно вивчати і визначати перспективні професії, які будуть затребувані через п'ять-десять років. Сьогодні вищі навчальні заклади України готують величезну кількість фахівців — у 2010 р. їх було близько 420 тис. У той же час, за підрахунками експертів, з них 40 % йдуть працювати не за фахом. А за інноваційними напрямками, які знадобляться найближчим часом, навчається лише 0,6 % студентів.

Таким чином, більшість проблем, що виникають в особистості в економіці і суспільстві в процесі її формування, мають своєю причиною саме відсутність необхідної підготовки, адекватного розуміння відповідних процесів.